

Kā izstāstīt vēsturi

Sibīrijas haiku Leļļu teātrī ir izrāde, kas nepieciešama visām paaudzēm

AĻĢI, viņa ģimeņi, kaimiņus un draugus 1941. gada jūnijā iztriec no mājām un lopu vagonā aizved uz Sibīriju. Izrāde *Sibīrijas haiku* papīra animācijas tehnikā 2024. gada ziemā sāk stāstīt šo stāstu teātra skatītājiem cilvēcei, silti, saistoši un profesionāli, nešķirojot, vai zālē sēž veci, jauni, latvieši, lietuvieši vai ukraiņi, teātrī iesvaidīti vai pirmo reizi atnākuši.

Režisora Valtera Siļa, mākslinieka Uģa Bērziņa un Leļļu teātra aktieru iestudējums aizrauj no pirmās minūtes. Un pirmās asaras liek notraust jau izrādes sākumā, un ne velti – tieši Sibīrijas izsūtījuma pieredze ir Jurgas Vīles un Linas Itagaki grafiskā stāsta centrā, no lietuviešu valodas to tulkojusi Dace Meiere, un 2020. gadā grāmatā izdeva apgāds *Liels un mazs*.

Pēc īsas ekspozīcijas, kas iepazīstina ar dažām būtiskām detaļām par galveno varoņu līdzšinējo dzīvi, seko lielai skatītāju daļai jau zināmie lopu vagoni un attiecīga izturēšanās pret cilvēkiem, viņu iedzīvi un dažādiem līdzbraucējiem. Jau pašā izrādes sākumā gan varoņi, gan skatītāju zāle nonāk nezināmo un reizē tomēr tik labi pazīstamo baiļu priekšā.

Recenzijas autore – Jūta Ance Ķirķis, žurnāla Teātra Vēstnesis galvenā redaktore

Iestudējums aizrauj no pirmās minūtes. Un pirmās asaras liek notraust jau izrādes sākumā

Aktrisei Baibai Vanagai izrādes prologā un epilogā uzticēta grāmatas autore Jurgas Vīles balss, savukārt galvenā varoņa Alģimanta jeb Alģa lomā iejūtas Rihards Zelezņevs. Tomēr izcelt divus aktierus tik vienoti smalkā un tehniski precīzā izrādē ir netaisni. Zelezņevs, Vanaga, Elīna Bojarkina, Kristīna Varša un Artūrs Putniņš raitā un harmoniskā kopdarbā nepārtraukti veido un attīsta stāsta ritējumu. Jo katrs no viņiem ir iesaistīts uz ekrāna projicētā attē-

la, skaņas un atmosfēras veidošanā, ne tikai precīzi kā pulksteņa mehānisms darbojoties ar papīra lellītēm, bet arī ar fona attēliem, 3D rekvizītiem, dažādiem skaņas avotiem, protams, arī ar balsi un emocijām, atveidojot stāstā iesaistītos varoņus. Skatītājs, kas sēdēs tuvāk skatuvei, noteikti būs ieguvējs, jo savām acīm spēs novērtēt nepārtraukto un precīzo ansambļa darbu.

Ar Gata Krievāna muzikālo partitūru, Toma Zeļģa video un Ulda Andersona gaismām stāsta emocionālajai precizitātei pievienojas teātra tēlainība, pamišus izceļot smeldzi un gaišumu. Arī izrādes forma un tehniskā atklātība savā veidā spoguļo Alģa dzīves kontrastus – te nekas netiek slēpts vai maskēts, māksla top tieši mūsu acu priekšā, tāpat kā Alģa dzīves pagriezieni. Lai gan jaunās paaudzes sociālo tiklu ātruma ietekmētajai pasaules uztverei izrādes temps var šķist par lēnu, teātra tapšana «šeit un tagad», kā arī Alģa dzīvesstāsta neviltotais īstums paceļ tās galvas, kuras izrādes sākumā bija nobriedušas pārsvarā skatīties pie potītēm nolaistajos telefona ekrānos.

Alģa stāsts, aktieru dzīvā darbošanās un tikpat dzīvā animācija, kas rodas uz ekrāna, veido ideālu simbiozi un mākslinieciski nepieciešamu asu kontrastu ar stāsta saturu.

SIBĪRIJAS HAIKU

Latvijas Leļļu teātrī. Nākamās izrādes 4. un 16. februārī. 12–20 €.

IR IESAKA

1. FEBRUĀRIS

IZRĀDE. PĪTERS PENS. SINDROMS NACIONĀLĀ TEĀTRA LIELAJĀ ZĀLĒ

Nujorkā dzīvojošā krievu režisora Dmitrija Krimova izrāde ir autobiogrāfisks darbs par mākslinieka nenogurstošo sekošanu savai misijai – mākslas brīnumu radīšanai, uzticami kalpojot teātrim visa mūža garumā un nespējot pamest skatuvi. Pīters Pens – Egons Dombrovskis. Pārējās lomās: Dita Lūriņa, Anta Aizupe, Jana Ļisova, Laura Siliņa, Līga Zeļģe, Uldis Anže un citi. Biļetes cena 15–75 €. Bilesuparadize.lv

2.–3. FEBRUĀRIS

KONCERTS. ANSIS KONCERTZĀLĒ PALLADIUM

Hiphopa mākslinieks ansis: «Atzīmēsim manus 20 uz skatuves pavadītos gadus, kas būs arī albumu *#Himnas* un *Liela māksla* jubilejas svinības un vēl vismaz trīs citas lietas.» Īpašie viesi – koris *Anima*, Ozols, *Violin Diivas*, Arturs Skutelis, Melikols, Eliots, grupa *Riekstu armija*, JeeKaa, rolands ģe u. c. Biļetes cena 40 €. Bilesuserviss.lv